

Ciencia, Religión, Nacionalismo. Recorrido histórico y reflexiones contemporáneas

Eka. 20 - Eka. 21 2024

Kod. F02-24

Mod.:

Online zuzenean Aurrez aurrekoa

Edizioa

2024

Jarduera mota

Uda Ikastaroa

Data

Eka. 20 - Eka. 21 2024

Kokalekua

Miramar Jauregia

Hizkuntzak

Gaztelera

Balio akademikoa

20 ordu

Antolakuntza Batzordea

Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa

Azalpena

Eric Hobsbawm historialariak "Tradizio asmatuak" esamoldea asmatu zuen nazio modernoek beren legitimaziorako sortu zituzten historia, mito eta praktika kolektiboei buruz hitz egiteko. Aberriaren sortzaileak, aurrerapen-idealak, antzinako jatorria, gorespen nazionalako zeremoniak, etab. XIX. eta XX. mendeetan bikoiztu egin ziren. Praktika eta narrazio horietako askok zermonia erlijiosoetan dute oihartzuna: nazioak eta erlijioak elkarren artean identifikatzen ziren edo hegemonia kultral eta politikoagatik lehiatzen ziren, kasuan kasuko lekuaren arabera. Zientzia modernoa izan zen nazio berriak eratzeko elementu nagusietako bat: telegrafoak eta trenak lurralde-batasuna ahalbidetzen zuten, eta osasun publikoko edo hezkuntzako politikek, berriz, gorputzen eta leialtasunen kontrola zuten helburu. Aurtengo Uda Ikastaroak zientziaren, nazionalismoaren eta erlijioaren arteko hausnarketa bultzatu nahi du, bai ikuspegi historikotik bai garaikidetik.

"Konflitoaren tesi" zaharkitu eta baztertua, zeinaren arabera zientzia eta erlijioa beti eta leku guztietan kontrajarrita egon baitira, iraganeko erlikia da historialarien eta filosofoen artean, bereziki mundu anglosaxoian. Hala ere, talde-irudimenean jarraitzen du, herri-kulturan maiz jasotako eta erabilitako egia gisa. Ikastaro honetan tesi horietako batzuen jatorri historikoak eta Amerikako nazio modernoek sorrerarekin duten lotura aztertuko ditugu. Era berean, gaur egungo Europako gizarteetako erronka berriei buruz hausnartuko dugu. Izan ere, kultura-aniztasunak eta migrazioak, batetik, eta espektro politikoaren bi muturretan mugimendu erradikalak agertzeak, bestetik, mota desberdinetako negatibotasun zientifikoak eragin dituzte.

Uda Eskola hau Europako udako eskolen sare baten parte da, eta, era berean, testuinguru nazional, erlijioso eta zientifiko desberdinetatik datozen entzuleen erantzunak aztertu eta alderatu nahi ditu.

Helburuak

Zientziaren, erlijioaren eta nazionalismoaren arteko harremanen historia ezagutzea, baita esparru horretan ohikoak diren narrazioen jatorria ere.

Erljio-sinesmen eta praktikek zientzien garapenean eta nazio modernoek garapenean duten tokiari buruz hausnartzea.

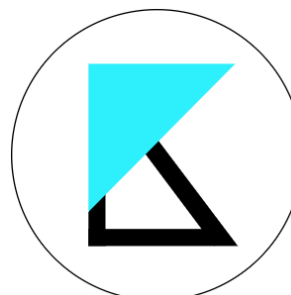
Azken hamarkadan egindako lan akademikoaren emaitzak ezagutzea, ikuspegi ez-konfesionaletatik zientzia-erlijioa ikasketa eremuak aldatu dituztenak.

XXI. mendeko Europan nortasun nazionalaren, nortasun erlijiosoaren eta ezagutza zientifikoaren artean gaur egun dagoen harremanari buruz hausnartzea, bereziki ukazio zientifikoak sortzeari begira.

Antolakuntza

Lankidetzak

Programa

2024-06-20

09:00 - 09:15	Registro
09:15 - 09:30	Jardueraren zuzendaritzaren aurkezpena Jaume Navarro --- Universidad del País Vasco - Ikerbasque Research Professor
09:30 - 10:45	“Ciencia, Religión, Nacionalismo. ¿De qué estamos hablando?” Jaume Navarro --- Universidad del País Vasco - Ikerbasque Research Professor
10:45 - 11:15	Atsedena
11:15 - 12:15	“Forjando nuevas naciones: Grecia, ciencia y religión en el siglo XIX” Kostas Tampakis National Hellenic Foundation - Investigador Principal
12:30 - 13:30	“Transformando iglesias en museos de ateísmo. Ciencia y religión en la Unión Soviética” Katarzyna Jarosz University of Logistics in Wrocław - Profesora
13:30 - 15:30	Atsedena
15:30 - 16:15	“Controversias científicas, controversias religiosas” Jaume Navarro --- Universidad del País Vasco - Ikerbasque Research Professor
16:30 - 17:30	“La extraña inversión de razonamiento de Darwin: Apuntes sobre ciencia, religión e intuición” Bárbara Jiménez Pazos Universidad del País Vasco - Profesora

2024-06-21

09:30 - 10:30	“Las creencias de los científicos; la ciencia de los religiosos. Estudios recientes” Jaume Navarro --- Universidad del País Vasco - Ikerbasque Research Professor
10:30 - 11:30	“Las matrices religiosas y/o espirituales de las teorías conspiracionistas o negacionistas” Maria del Mar Griera Universitat Autònoma de Barcelona - Profesora titular y directora del ISOR (Investigaciones en Sociología de la Religión)
11:30 - 12:00	Atsedena
12:00 - 13:30	Mahai ingurua: “Más allá de la Tesis del Conflicto: Historias y controversias contemporáneas en las relaciones entre ciencia, religión e identidad nacional” Jaume Navarro --- Universidad del País Vasco - Ikerbasque Research Professor Bárbara Jiménez Pazos Universidad del País Vasco - Profesora de Filosofía

Zuzendaritza

Jaume Navarro ---

Ikerbasque and UPV/EHU

Jaume Navarro is Ikerbasque Research Professor at the University of the Basque Country. He has worked extensively on the history of 19th and 20th century physics and is author, among others, of *A History of the Electron* (Cambridge, 2012), and editor of *Research and Pedagogy: A history of Quantum Physics through its Textbooks* (Berlin, 2013) and *Ether and Modernity: The recalcitrance of an epistemic object* (Oxford, 2018).

Irakasleak

Maria del Mar Griera

Dr MAR GRIERA is Full Professor of Sociology at the Faculty of Political Science and Sociology. She is also the current director of the research group ISOR (Research centre for the study of religion). She holds an ICREA Academia Fellowship (2021-26). Her main research expertise lies at the intersection of religious diversity, identity and politics in contemporary Europe. She has coordinated several competitive projects in these areas and extensively published their results in top academic journals and books. In 2022, she was invited as a research director at the École Pratique des Hautes Études, and previously she was invited as a research fellow at the Université de Lausanne (2016), at the Institute on Culture, Religion and World Affairs at Boston University (2009), at the Universiteit Van Amsterdam (2008), at the University of Exeter (2006) and at the University of Strasbourg (2004). Dr. Griera is currently serving as president of the RC22 committee on Sociology of Religion of the International Sociological Association and member of the European Advisory Board of the l'Institut Européen en Sciences des Religions (École Pratique des Hautes Études, Paris) and Council member of the International Society for the Sociology of Religion.

Katarzyna Jarosz

Katarzyna Jarosz is a researcher and lecturer specializing in the history of science and memory studies. She obtained her Ph.D. in archaeology from Warsaw University in 2013, with a focus on the history of archaeology. She has worked at several scientific institutions. Currently she works as an assistant professor at the International University of Logistics and Transport. Her research interests include the history of science and memory studies. Jarosz has undertaken research fellowships at institutions such as the Center for the History of Global Development at Shanghai University and the Georg Eckert Institute, where she studied the role of textbooks in shaping national identities in new Central Asian countries. She is fluent in several languages, facilitating her international research activities. Her work is published in reputable academic journals, contributing significantly to the field of science and education. Her latest publication is titled "Scientific Atheism Seen Through the Lens of Historical Museums," which appears in the book "Science, Religion, Nationalism," edited by Jaume Navarro and Kostas Tampakis, published by Routledge in 2024.

Bárbara Jiménez Pazos

Bárbara Jiménez Pazos es doctora en Filosofía por la Universidad del País Vasco-Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV/EHU). Actualmente, es profesora adjunta del Departamento de Filosofía en la Facultad de Educación, Filosofía y Antropología de la UPV/EHU (Campus de Guipúzcoa, San Sebastián), e imparte docencia en la Facultad de Relaciones Laborales y Trabajo Social del Campus de Álaba. Su investigación se enmarca en el campo de la Historia y la Filosofía de las Ideas, centrándose especialmente en el sub-campo del darwinismo y sus implicaciones socio-filosóficas. En los últimos años, ha combinado el estudio filosófico del darwinismo con metodologías de minería de textos. Su objetivo ha sido analizar cuantitativa y semánticamente el léxico de Darwin en sus textos para obtener conclusiones más sólidas sobre el patrimonio conceptual que hemos recibido del darwinismo. Entre sus labores de gestión académicas, destaca la organización del Congreso Internacional de Ontología.

Kostas Tampakis

Kostas Tampakis holds a PhD in the History of Science from the University of Athens. He has been a Postdoctoral Research fellow in the University of Princeton and a Visiting Scholar in the University of Cambridge. He is currently a Senior Researcher in the History of Science and Technology in the Institute of Historical Research of the National Hellenic Research Foundation. His research interests include the History of Science and Orthodox Christianity, Science and Ideology, Science and Literature and 19th and 20th History of Science and Technology. Kostas Tampakis has co-edited five volumes, and his papers have appeared in *Isis*, the *British Journal for the History of Science*, *Zygon*, *History of Science and Science&Education*.

Matrikula prezioak

AURREZ AURRE

2024-06-20 ARTE

Orokorra

25,00 EUR

ONLINE ZUZENEAN

2024-06-20 ARTE

Orokorra

25,00 EUR

Kokalekua

Miramar Jauregia

Mirakontxa pasealekua 48, 20007 Donostia

Gipuzkoa